

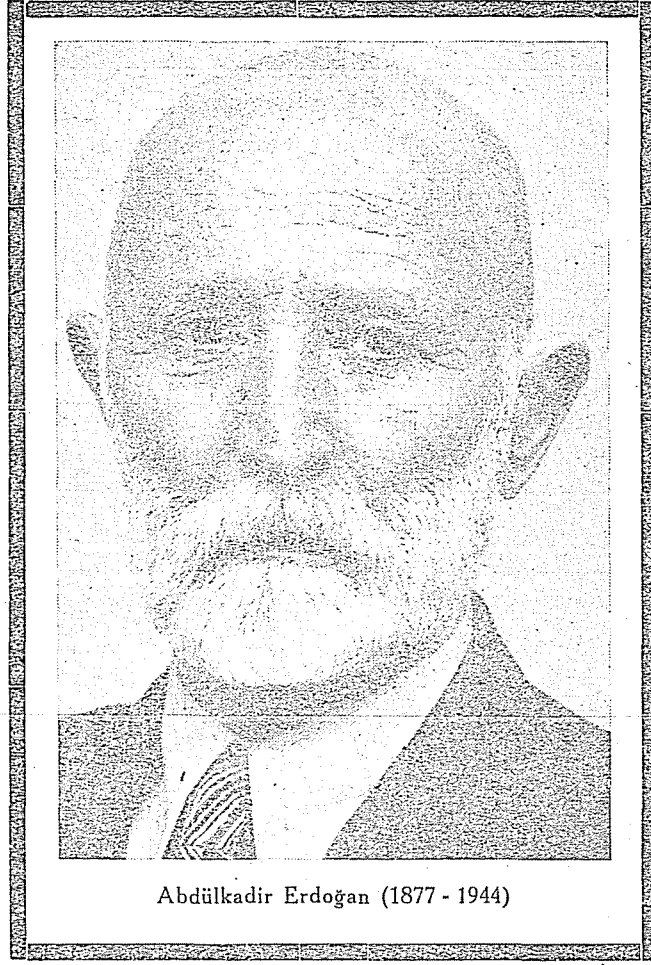
Sayı: V

1949

TÜRK TARİH, ARKEOLOĞYA VE ETNOGRAFYA DERGİSİ

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI ESKİ ESERLER VE MÜZELER
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ TARAFINDAN YAYIMLANIR

İSTANBUL 1949 — MİLLÎ EĞİTİM BASİMEVİ

ABDÜLKADİR ERDOĞAN
TÜRK VE İSLÂM ESERLERİ MÜZESİ MÜDÜRÜ

1877 — 1944

Abdülkadir Erdoğan'ın Müzelere intisabı, 1932 senesinde başlar. Ancak A. Erdoğan'ın, Selçuk eserlerinin en üstünlerinin toplandığı Konyada doğmuş ve büyümüş olması, şehirde ve dolaylarında bulunan eserlerle, tarihleriyle uzun seneler pek yakından meşgul bulunması yüzünden yeni mesleği ona hiç te yabancı gelmemiştir. Bilhassa müdür olduktan sonra, Müze deposunda bulunan halıları birer birer gözden geçirerek seçtiği nefis parçaları tasnif ile yeni bir salon tanzimine muvaffak olduğu gibi Müzenin muhtasar bir rehberini de yazarak yayınlamıştır. Eğer bu harp felâketi yüzünden Müzeler kapanmamış olsaydı bir hayli değerli mesaisine daha şahit olacaktık.

A. Erdoğan, Arapça ve Farsçayı pek iyi bildiğinden eski yazmalarla, vakfiyeler ve kitabeler üzerinde salâhiyetle incelemelerde bulunurdu. Eserlerini açık ve sade bir üslûp ile yazar, kelimelere, cümlelere çok itina eder, elhasıl 'az söz ile geniş ve kuvvetli bir ifade kudretine sahipti.

Vazifesine pek bağlı olan A. Erdoğan, son senelerde bilhassa şeker hastalığından fazlaca rahatsız olmasına rağmen, emekliye çıkarılıncıya kadar işine gelmediği günler hemen yok gibidir. Hattâ bazan geceleri bile müzeye uğradığı ve gece bekçilerinin işlerini nasıl gördüklerini araştırdığı vakidir. A. Erdoğan'ın kuvvetli bir hafızası vardı ki, ölümünden birkaç ay evvel gözleri de iyi görmediği halde müzede aranılan iki halı seccadenin bulunmasına bu hafıza kudretiyle çok yardım etmişti. Yine kendisini son defa ziyaretimde - ölümünden ancak bir hafta evvel - hayli rahatsız bulunuyor, son günlerini değil belki saatlerini yaşadığı hissediliyordu. Fakat sözün intikal ettiği herhangi konuya ait izahat vermekle kalmıyor menbaları da söylüyordu.

İşte çok zeki olan bu bilgin, öğretmenlikle yurduna ettiği hizmetler kadar müzelerde de değerli başarıları olan bahtiyarlardandır.

A. ERDOĞAN'IN KISA HAL TERCÜMESİ

Konyada 1877 senesinde doğmuştur. Babası Hacı Ali Efendidir. Büyük babası Hacı Mehmet ve onun da babası Hacı Hamdi Efendidir. Yeni soyadını alıncıya kadar ceddinin ismine göre «Hamdi zade» lâkabını kullanmıştır. Soyadı kanununun neşrinden sonra vaktiyle bazı yazılarında kullandığı (Erdoğan) mahlasını soyadı olarak tescil ettirmişti. Erdoğan baba cihetinden olduğu gibi ana tarafından da tamamen Konyalı bir aileye mensuptur.

A. Erdoğan medrese tahsilini tamamlayarak icazet aldığı gibi 1895 senesinde Darülmuaallimini bitirmiş ve 1909 da 600 kuruş maaşla Konya İdadisi Türkçe muallimliğine tayin edilerek ilk devlet hizmetine girmiştir. Sırasıyla Konya Sultanisinde ve Darülhilâfe Medresesinde Farisi, Tarihi İslâm, Konya Kız Muallim Mektebinde din ve edebiyat dersi öğretmenliklerinde bulunarak 1932 senesinde Türk ve İslâm Eserleri Müzesi müdür muavinliğine, 1935 senesinde müdür vekâletine, 1937 senesinde müdürlüğe tayin edilmiş ve 1943 senesinde yaş haddi dolayısıyla emekliye çıkarılmıştır.

A. Erdoğan Konyada birçok ilmî ve idarî teşekküllerde çalışmış ve Vilâyet İdare Meclis azalığında da bulunmuştur.

A. Erdoğan İttihadı Tarakki Cemiyeti Konya Merkez İdare Hey'eti azasından bulunduğu sırada olvakitki siyasî cereyanlar neticesi Bekirağa bölüğünde birkaç ay mevkuf kalmış nihayet beraat ile tahliye edilmiştir.

Müze Müdürlüğü esnasında Türk Dil Kurumu için Uygurcaya çevrilmiş Kelâmı Kadimden bir tarama yapmış, kezaik Maarif Bakanlığı kendisini Türk ve İslâm eserleri üzerinde bir tetkik seyahati yapmak üzere Atınaya göndermiştir.

A. Erdoğan'ın basılmış eser ve makaleleri:

Tük ve İslâm Eserleri Müzesi Rehberi 1939, Maarif Matbaası.

Fatih Devrinde İstanbul'da bir Türk Mütefekkiri, Şeyh Vefa, hayatı ve eserleri. Ahmet İhsan Matbaası.

Konyada Mevcut Müessesatı İslâmiye — Konya Medresesi — Konya Fıkraları — Konyaya ait Ata sözü — Sultanı Ulema'nın Sandukası — Adana Mektupları. 1910, 1915, 1922, 1926 seneleri Babalık gazetesinde.

Silivrikapıda Hadım İbrahim Paşa Camii — Kanunî Süleyman Devri Vezirlerinden Pertev Paşanın Hayatı ve Eserleri. Vakıflar Dergisi sayı 1—2.

Mücevveze. Zaman gazetesinde 1935.

Mahmut Hayratî ile Kardeşi Ahmet ve Torununun Sandukası — Kitabelerin Değeri ve Konya — Ebubekir Efendi Coğrafyası — Konya ile ilgili en Eski bir Selçuk Vakfiyesi — Meram Bağları — Kanunî Süleyman'ın Vakfiyesi ve Kazasker Hamit Efendi — Konya Düğünleri — Silivri ve Konya — Konyada Eski Tekkeler — Eski Türk Anadolu Halıları — Fatih Mehmet Devrinde İstanbul'da bir Türk Bilgini, Hızır Bey Hayatı ve Şiirleri — Konya Defterdarı Ali Muhlis Bey Hayatı ve Şiirleri — Üç Mezarlı bir Ölü — Kanunî Süleyman Devrinde bir Adalet Sahnesi ve Kıymetli birkaç San'at Abidesi. Konya mecmuası, 1937—1944.

Basılmış eserleri:

Mecmuai Eş'ar — Mühim bir kısmı Tarih kıt'aları olup Arapça ve Farsca söylenmiş olanları da vardır.